Aenigmata Latina, minores 1. forduló – javítási útmutató 2021.

Fordítás

A szöveg 23 szakaszból áll. Minden szakasz legfeljebb 3 pontot ér. A szöveg összesen tehát 23x3, azaz 69 pontot.

Egy szakaszra

3 pont jár, ha a fordítás kifogástalan (természetesen szinonimák és a megoldásban megadottól eltérő, de egyenértékű szerkezetek nem csökkentik a pontszámot).

2 pont jár, ha kisebb hiba van benne (pl. nem szerencsés jelentést választott, egyes és többes számot keverte, kihagyott egy szót), de értelmes a fordítás, és beleilleszkedik a szövegösszefüggésbe.

1 pont jár, ha a fordítás hibás (nem értelmes, nem illeszkedik a szövegösszefüggésbe), de van benne egy értékelhető elem. Pl. a mondat egyik elemét (egy jelzős szerkezetet / határozót / állítmányt) jól fordította, vagy a nyelvtani szerkezetet felismerte, de rosszul szótárazott.

0 pont jár, ha kihagyta, vagy teljesen rosszul fordította, vagy teljesen magyartalanul (érthetetlenül) fogalmazott.

A szakaszok mintafordítással:

1. Est locus Libyae extra columnas Herculis habitatus hominibus. *Van Libyában Herkules oszlopain túl egy emberek által lakott hely. / Van Libyának egy Herkules oszlopain túl elterülő emberek által lakott vidéke.*
2. Ubi Carthaginienses saepe advenientes *A karthagóiak gyakran oda utazván / gyakran utaznak oda, és*
3. merces suas in litore disponunt, *portékáikat kihelyezik a tengerpartra,*
4. tum naves conscendunt et fumum excitant. *majd hajóikra szállnak és füstöt eresztenek / füstjelet adnak.*
5. Cum autem indigenae fumum animadvertunt, *Amikor a bennszülöttek észreveszik a füstöt,*
6. ad mare contendunt, *a tengerhez sietnek,*
7. aurum pro mercibus deponunt, *aranyat helyeznek el az árukért (cserébe)*
8. et rursus illinc abscedunt. *majd (ismét) eltávoznak onnan.*
9. Tum Carthaginienses de navibus descendunt *Ekkor a karthagóiak kiszállnak a hajókból,*
10. et ad litus redeunt. *és visszamennek a partra.*
11. Pretium considerant, *Megvizsgálják / mérlegelik az árat / (az arany) értékét,*
12. et si aurum dignum mercibus existimant, *és ha az aranyat az áru értékével felérőnek vélik / ha úgy vélik, az arany felér az áru(k) értékével,*
13. id sumunt et statim abeunt. *magukhoz veszik és nyomban elmennek.*
14. Sin minus, naves iterum conscendunt, *De ha nem, visszaszállnak a hajóra,*
15. et illic manent litusque observant. *ott maradnak és figyelik a partot.*
16. Indigenae vero accedunt *A bennszülöttek pedig odamennek,*
17. et plus auri ad id, quod deposuerant, addunt, *és hozzátesznek több aranyat ahhoz, amit már (korábban) letettek,*
18. donec mercatores persuadere possunt. *míg a kereskedőket meg nem tudják győzni.*
19. Neuter autem alteri iniuriam infert. *Egyik sem okoz kárt a másiknak. / Egyik fél sem követ el jogtalanságot a másikkal szemben.*
20. Neque enim Carthaginienses contingunt aurum, *Mert sem a karthagóiak nem nyúlnak az aranyhoz,*

21. donec id aequum putant, *míg azt méltányosnak nem vélik,*
22. nec indigenae merces auferunt, *sem a bennszülöttek nem viszik el az árut,*
23. donec mercatores aurum sumunt. *míg a kereskedők magukhoz nem veszik az aranyat.*

Feladatok megoldásai

1. Adj latinul címet a szövegnek!

Pl. *Quomodo Carthaginienses cum indigenis Libyae commercium faciunt / negotium gerunt?/ Commercium mutum / Negotium mutum / Commercium Carthaginiensium in Libya*

Minden nyelvtanilag helyes és a szöveg tartalmához illeszkedő cím (hosszától vagy bonyolultságától függetlenül) elfogadható. Ha hibátlan: 2 pont, ha kisebb hiba van benne: 1 pont

2. Több szinonimapárt is találsz a szövegben. Említs kettőt!

„érkezik, odajön" jelentésre: *advenio, contendo, accedo (redeo)*
„távozik, elmegy" jelentésre: *abscedo, abeo*
„gondol, vél" jelentésre: *existimo, puto (considero)*
„elvisz, magával visz" jelentésre: *aufero, sumo*
„letesz, elhelyez" jelentésre: *dispono, depono*
„méltányos, illő" jelentésre: *dignus, aequus*

Egy helyes szinonimapár megadása (akármilyen alakban szerepelnek – a szövegben előforduló alak és a szótári alak is megfelelő): 1 pont
Összesen max. 2 pont.

3. Az eredeti leírás görög szerzőjét ábrázolja a kép. Ki lehet ő?

Hérodotosz
1 pont

4. Mai földrajzi fogalmak szerint merre lehetett a leírt eseménysor helyszíne?

Észak-Afrikában, a Gibraltáron túl / Marokkó / Nyugat-Szahara
1 pont

Összpontszám:

	Maximális pontszám
Fordítás	69 pont
1. feladat	2 pont
2. feladat	2 pont
3. feladat	1 pont
4. feladat	1 pont
Összesen	75 pont